

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē
Istoria**

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput X. Quomodo Athanasius Arianorum insidiis saepius appetitus, à Deo praemonitus, utpote vir divinus, multa pericula effugerit: & quàm graviter post ejus discessum afflitti à Georgio fuerint ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

Prævaluuit tamen consilium, ut Athanasius maneret: & is qui literas Principis attulerat, re infecta reversus est. Sequenti estate alter ab Imperatore missus, unum cum Provincia restoribus Alexandriam veniens, eum ex urbe diicere compulit, clerumque Ecclesiæ acerbissime vexavit. Sed cum populus Alexandrinæ Ecclesiæ animos resumpsisset, is qui ab Imperatore missus erat, cernens plebem ad pugnandum paratam esse, ipse quoque re infecta abscessit. Nec longo post tempore, copie quas Romani legiones vocant, ex Aegypto & Libya accersuntur. Et quoniam indicatum fuerat, Athanasium in Ecclesiæ qua Theonæ dicitur occultari, dux rei militaris, & Hilarius qui ad hæc acceleranda iterum ab Imperatore missus fuerat, sumptis militibus, ex imperato & intemperate effractis foribus in Ecclesiæ irrupti: & ubique scrutatus, Athanasium tamen intus non reperit. Ajunt enim eum sèpenumero à Deo admonitum, alia quoque multa ejusmodi pericula effugisse: & hanc quoque incursionem illi à divino numine præmonstrata fuisse. Postquam enim ille egressus esset, milites statim Ecclesiæ foras occupasse, ac momento temporis absuisse quin cum comprehendenderent.

ἐπεράτω δὲ ὅμως μέντι καὶ οὐ γεμιώτερος, ἀπειλήθησε πολὺ περιπολίῳ θέρετρον, παραγενόμενος ἐπειδὴν εἰς τὸν τοιούτον τοῖς σὺν τῷ εἴδι αεροῖ, καὶ τοιούτον αὐτὸν ἔξειναι τῆς πόλεως, καὶ ταῦτα χαλεπῶς ἐπολέμησεν ἀναταξούσι. Τολμητὴς δὲ ἡ πόλη τῆς ἐκκλησίας, συνέβαλλε τοῖς πόλεμον ιδών, καὶ ἔτος ἐδεσμότας, οὐ μόνον ἐπιβεβαίων τὸ πολλὸν διατελεῖν, μελαχαλεύται δέ αἰγάλευτοι τοιούτοι, αἱ λεγενῶντας ρωμαῖος καλεῖσθαι εἶπον οὐ πρύπτεις διανδούσι, τινὲς δὲ καλυμμένης ἐκκλησίας, τοῦτον αἰσθαντας τασσότων τῆς ἐκκλησίας μάταιον γενούσι, οὐδὲ οὐδὲ τοιούτου βασιλέως πάλιν αἴφικτον οὐδὲ πικροῦ, διεστραγόντως αἰωνικλάσιον θύεσας, τοιούτην ἐκκλησίαν εἰσῆλθε παντού ἐπιζήσας, καὶ μέλακεν ἐνθόσθιον διατασθεῖσαν γῆς πολλάκις ὑπὸ διεσπαραγμένων πολιορκητῶν πολλαῖς οὐδὲ πολλαῖς κακοδιάσεσσις οὐδὲ πολλαῖς τινὲς τοιούτου Φοδόν τοντού αὐτοῦ τοπογραφίαν αὐλικατεξίαν, καὶ τὰς σερινάτας ταχιδεντῆς ἐκκλησίας, ἀκαριώτης τοιούτης τοιούτης συλληφθεῖσεν εἰπεῖνται.

CAPUT X.

ΚΕΦ. I.

*Quomodo Athanasius Arianorum in sedis
sapientis appetitus, a Deo præmonitus, ut pose
vir divinus, multa pericula effugerit: &
quād graviter post ejus discessum afflicti
a Georgio fuerint Aegypti.*

NEQUE vero dubitare cuiquam licet, quin hic vir Deo fuerit acceptus, & futura manifeste præviderit. Etenim longe adhuc mirabiliora de illo accepimus, quæ certissimam rerum futurorum notitiam eum habuisse testantur. Sic certe, cum prima vice, Constante adhuc superflite, Constantius male mulctare eum decrevisset, ipse fuga clapsus, apud quendam ex familiari bus delituit: longoque temporis spatio mansit in subterraneo & obscuro quodam domicilio, quod olim aquæ fuerat receptaculum. Nec quisquam ejus rei conscient fuit, præter eos apud quos latitabat, & ancillam, quæ tanta fidei via est, ut illi ministaret. Porro cum

Ἐ Οὐκέδε μὴ ταρσούκεν αἰτιέσθιεν, οὐδὲ φιλός οὐδὲ αὐτὴς ὑπῆρχε, καὶ ταῦτα τασσείσα τὸ μέλλον. Σαμαροτεραγενῆ τοιούτα προδευτήρια, αἵτινες παρέκεινται, αἰρετεσάτλην ἐπιμαζηρεῖα μετὰ ἐπομένων εἰδῶν. οὐτω γεννητοί πρότοι εἰσι κάντας τοιούτου τοιούτου κακούγενοι αὐτοῖς εἰσέλθει οὐ βασιλεὺς, Φοροφόροις, τοιούτων τοιούτων γεννητοί πλεόνει, καὶ επι πολλῷ χειρῷ διετελεῖ μυχῶγες, καὶ αἰματιώνικματα, οταν τὸ περιβαθμάτων ἐτύχαντε συντριβὴν παροῖσι εἰλανθαρε, καὶ θεράπανα τεταπεδονεῖσα, οὓς αὖτις διακονοί πολλοῖς εἰ-

περιδίτοις ἑτεροδόξοις ζωγρῆσαι τὸν αὐτόν, παῖδες, ἐπιδώροις ή τοσοχέσσον ἔμεττον
διστον καταμυνόντες η θεοπάτανα· περια-
θηταν οὐρανῷ τὸ θεός τὸν επιβελλούσιν, φθάσας
τοσοχέσσοντες· καὶ η θεοπάτανα πυω-
ειαν ἔδωκεν, ὡς ψυλὴ μηνύσασα καὶ τῷ
δεσμοῦ, οἰδήπεφύγεσσιν ἢ γὰρ τὸ τυχόν
ποιεῖσθαι ἔγκλημα οἱ τῆς ἐναντίας αἰρέτες,
καὶ τῶν ισοδεχούμενών η πρυτάνιον αἴτιαν-
τον αἴτης αἰτεῖσιν περιδίτοις Βασι-
λεως, καὶ τοῖς πολιτείαν αιματίους, εἰς
δικασθεούσιον· καὶ θεοπάτηος δὲ ἐγκαύ-
ματος επὶ αἴτιασσοι συμβάντος· εἰς δικο-
ντηλοτον εἶπεν γὰρ καὶ τοιμάτην αἴτην αἴτης επὶ^B
αἰρυπλον Φύγων αἰνέπλευν επὶ τὸν νεῖλον,
μηνύσαντον τότο τινῶν, ἐδίκων αἴτον οι
συλλογόμενοι· προμαζάντον δὲ θεότεν τὸν
διάβολον, ἐξηγγλει τοῖς συμπλέκοντι, καὶ ανα-
σφεν επὶ τὸν αἰλέξανδρον ἐκάλυψεν
οἱ δὲ τὸ καταπλεύον, ἀναπλέοντας τὸς επι-
βολας τοῦ θαμένους, επὶ τὸν πόλιν διεσώ-
σθη. Καὶ εἰ διμήνιον καὶ πλήθες οικουμένων,
αἰσθαλέεσσον εἶλανθασσεν· οἱ δὲ τῶν τοιμά-
των, καὶ πολλῶν ἀλλων ὄμοιως προμηνύ-
μενον πατέσσι, διεβάλλοντο τοῦτον εἰ-
ποντας ἐλλίσιον τὸ καὶ ἑτεροδόξων, αἴτης γο-
ταῖς ταῦτα κατορθῶν· λόγος δὲ, ποτὲ^C
περιοιστος αὐτὸν τὸν πόλιν, συμβάντος
τοῦ εὐπλανέντος κατάζου καρώντων· περιελ-
ηγόρη πλάνων· εἰλίσιον, οἷα εἰς γόνια απο-
πιπλον, εἰλίσιον εἰπεῖν αἴτοις δέ, τι λέγοι οἱ
μηνοί τοι δέ φαναι ηγέμα επιγελάσαντα,
οὐδὲ εἴσιν αὐτον τῇ ρωμαίων φωνῇ τότο
τοπικοφέσσα, αἰδον τὸν αὐτον ὅμιλον ἐσε-
δικασταὶ γελάτι· ομαιντοὺς δὲ τὸν περισάγ-
μα· τὸν ρωμαιων βασιλεως καλυπτόσεας
καὶ τὸν εἴδης εὐθέων αἴγιν· οἱ δὲ αἴτιασσοι
περιφρίσι, καὶ περ γελοιώδης δόξασσα, αἴτη-
σισθαι τῇ γῇ εἰς αὐτον γεράματα το-
καῖσι· αἴτεδόθι τοῖς αἴχνεσσοι, περι-
κελυφόμενα μὴ συγχωρεῖν τὸς ἔλληνας
τοῖς ναοῖς περισσάντα· μηδὲ ταῖς σωμάτες
θρυκίας καὶ πανηγύρες επιτελεῖν· καὶ η πα-
ρενυχέσσα τοτε εὐσήν σιελύθη, τερεδομένης το-
σσα, καὶ περιληπτης ἐλληνον· αἴτης μὲν δι-

A Ariani cum vivum comprehendere o-
mni studio niterentur, ancilla donis ac
pollicitationibus, ut credibile est illecta,
cum jamjam erat prodiuta. Verum in-
sidiis illi à Deo patefactis, insidiatores
præveniens, aliò migravit. Ancilla ve-
ro pœnas dedit, utpote quæ falsum de-
tulisset contra dominos, qui & ipsi
aufugerant. Nam contraria hæresis
propugnatores, non exigui criminis
reos faciebant quicunque vel excipe-
rent vel occularent Athanasium: sed
eos tanquam Imperatoris jussibus re-
fragantes, & contra rem publicam in-
furgentes, ad tribunalia judicum trahe-
bant. Simile quidpiam alio etiam tem-
pore Athanasi contigisse accepi: Nam
cum ob ejusmodi causam, tanquam in
interiora Ægypti fugiens, adverso flu-
mine navigaret per Nilum, re à quibus
dam indicata, insidiatores persequi eum
cœperunt, ut comprehendenterent. Verū
ille admonitus à Deo de illorum perse-
cutione, rem exposuit iis qui unâ secum
navigabant, jussitque ut prorimus Ale-
xandriam reverterentur. Dum igitur
secundo flumine navigat, insidiatores
adverso flumine navigantes prætergref-
sus, in columnis ad urbem pervenit; ibi-
que tum ob populi frequentiam, tum
ob multitudinem edificiorum delituit.
Ob hanc & alia ejusmodi plurima ab illo
prædicta, calumniabantur cum adverfa-
rii, Gentiles scilicet atque hæretici,
quasi magicis artibus ista perficeret.
Denique quodam tempore, illo per ur-
bem transeunte, forte supervolans cor-
nix crocitasse dicitur. Turba vero Gen-
tilium quæ tum illic aderat, eum deri-
dens, rogavit ut ipsis aperiret, quidnam
cornix prædiceret. At ille leniter sub-
ridens, Cras inquit, atque istud vociferans,
crastinum diem haudquaquam
jucundum vobis fore denuntiat. Signi-
ficat enim vobis ab Imperatore prohibi-
tum iri, ne cras festum diem celebretis.
Quæ Athanasi prædictio, licet ridicula
ipius via esset, vera tamen apparuit.
Crastino enim die magistratibus reddi-
tæ sunt Imperatoris literæ, jubentes ne
pagani tempa adire, neve solennes fa-
crorum ritus & publicos conventus ce-
lebrare sinerentur. Atque ita dies festus
qui tum inciderat, isque summa Gen-
tilium religione ac magnificientia coli-
suetus, lotatus est. Verum ut ostendatur

Sozomeni Historia

CONSTANTII

550

eum virum dono Prophetiae insignitum A
fuisse, haec dixisse sufficiat. Ceterum
postquam, ut dictum est, ex manibus
eorum qui ipsum comprehensuri vene-
rant, evasit, clerus ac populus qui sub
ipso erat, Ecclesiastis aliquandiuretinuit:
donec Praefectus Aegypti, & Dux rei
militaris, expulsi iis qui adhaerabant
Athanasio, Ecclesiastis tradiderunt iis qui
Georgium exspectabant. Nec multo
post Georgius ipse advenit, & Ecclesiastis
in potestatem suam rededit. Qui cum
violentius quam pro more ac dignitate
sacerdotali regere instituisset: & tum
aliis omnibus terribilem se ostenderet,
tum erga eos qui Athanasio favebant,
implacabili esset animo; adeo ut hac de
causa tam virtu, quam mulieres, vincula
& plaga persepsi sint, tyrannus quidem
esse videbatur. Cumque ob hanc cau-
sam in commune omnium odium inci-
disset, plebs furore succensa, eum in Ec-
clesia agentem adorata est, parumque ab-
fuit quin eum interficeret. Et hic qui-
dem in ejusmodi periculum delapsus,
agreservatus est, & ad Imperatorem se
contulit. Illi vero qui cum Athanasio
communicabant, Ecclesiastis obtinue-
runt. Verum id non longo tempore stet-
tit; Etenim Dux Aegypti, Alexandriam
veniens, Georgii fautoribus easdem de-
nuo tradidit. Posthac Officialis princi-
pis ex schola eorum qui Notarii appelle-
lantur, missus ut seditiones supplicio af-
ficeret, multos Alexandrinorum tor-
mentis subdidit, ac verberibus affecit.
Nec diu post Georgius ipse revertitur,
ob ea quæ jam dixi terribilior factus, ut
credibile est: multoque magis invisus
quam antea, quippe qui Imperatorem
ad multorum vexationem incitasset.
Præterea ob perfidiam atque arrogan-
tiæ incusabatur à Monachis, quorum
sententiam sequebatur populi multitu-
do, & quorum testimoniis fidem adhi-
bebat, eo quod virtutem excoherent, &
Philosophicum vivendi genus sectaren-
tur.

απεφυπικὸς ὁ αὐτὸς ἐγένετο, διπλοῦσθαι
πεῖν ἐπεὶ δὲ, ὡς εἶρηται, διέφυγε τὸν
συλλήψιν αὐτὸν τοῦτον θραυσμένος, ἐπὶ τῷ πολιχε-
νῷ διέμενει ὁ τότε αὐτὸς κλῆρος κυριακός,
ἐκκλησίας καθέχοντες εἰς ὅτε δὴ ὁ αὐτὸς
ὑπαρχεῖ, καὶ ὁ ἡγεμονεῖται τῶν τοῦτον
τιωῶν, ἐκεῖνοις τοῖς αὐτῷ πειθομένοις
παρέδωκαν αὐτὸς τοῖς περσεκοῦσσι γε-
γιον τοῖς μακεδονίζαυσις γεώργιοι
καὶ, καὶ τοῖς ἐκκλησίας ἑψί ταῖσιν εἰς,
αἱ ὀπερον δὲ ἦν τὸ τερρεπτικά καὶ τὸ οὐρανόν
βεπινδούσιν κατέστη. καὶ πρέπει μὴ παντας
βερὸς εἴναι θέλων, πρέπει δὲ τὸς διατάξεων
ἐπανεῖνας ἀπνήνεις, οἷς δεσμαὶ πληγαί
δραστεῖ γυναικας ἴστομενα, οἰα τοῦ
ντοτε ἔνομος ἔστι. ὑπὸ τοιαντῆς διατάξεως
καὶ μηδεὶς αὐτὸν διεχειρίσατο. Καὶ μηδεὶς
κινδυνεύσας, μόλις διεσάθη, καὶ πρέπει
σινέα φόνυς οἱ δὲ τὰ αἰταστικά οφε-
τες, τοῖς ἐκκλησίας καθέχοντος ἐφέρει δε-
το τοῖς ἐπὶ πολλῷ χερόντοις τοῖς πολλοῖς
ῳδοῖς τοῖς αἰγύπτιοι στρατιώτοις, παλιν τοὺς γη-
ωγίας τοῖς ἐκκλησίας παρεδόκεις μὲν
ταταχυγεύσθε. βασιλικὸς ἐπὶ τῷ ταρπη-
τῷ τὸν καλουμένων νοταρεῖων, ἀποστολα-
τιμωρῆσαι, πολλοὺς αἰλεξανδρεῖσα-
ντος καὶ ἱκίσαλος μελούπολιν ἢ καὶ αὐλος γεω-
γιος ἐπανῆλθε, φοβερώτερος ἐπὶ τοῖς νο-
μένων, ὡς εἴκος, γεγενημένος, καὶ μᾶλλον
πρέπεον μισθμένος, ὡς εἰς κακοτοπο-
λῶν βασιλέα κακινούσας, καὶ επὶ δυσπιστίᾳ
καὶ τύφῳ διαβαλλομένος τοῦτον εἰς
δυνάτω μοναχῶν· αἵ τη δόξη τοπλῆσθε
πέλο, ἐπὶ τοῖς μαρτυρεῖσας αἰλιθεῖς ήγειτο, κα-
θότοις δρεπεῖς ἥσκεν, καὶ σὺ φιλοσοφίᾳ ὕβρι-
διοῖς ἤσθι.